

บทที่ ๒

ส่วนประกอบของวิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์

วิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์อาจแบ่งได้เป็น ๓ ส่วน คือ ส่วนประกอบตอนต้น
ส่วนประกอบเนื้อเรื่อง และส่วนประกอบตอนท้าย

ส่วนประกอบตอนต้น

ส่วนประกอบตอนต้น ประกอบด้วยส่วนประกอบต่าง ๆ และมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ปกหรือปกนอก (Cover) ให้นิสิตเป็นผู้เย็บเล่มและทำปกนอกหลังจากที่ วิทยานิพนธ์/
คุษฎีนิพนธ์ได้รับอนุมัติแล้ว โดยใช้สีที่กำหนดดังนี้

๑.๑ วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ใช้ปกสีแดง ตัวอักษรสีทอง

๑.๒ คุษฎีนิพนธ์ระดับปริญญาเอก ใช้ปกสีดำ ตัวอักษรสีทอง

บนแผ่นปกพิมพ์ข้อความต่าง ๆ ดังนี้ ชื่อวิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์ หากยาวกว่าหนึ่ง
บรรทัด พิมพ์ให้เป็นรูปสามเหลี่ยมหัวกลับ ชื่อผู้วิจัยไม่ต้องมีคำนำหน้าชื่อ ยกเว้นกรณีมีบรรดาศักดิ์
ฐานันดรศักดิ์ สมณศักดิ์ ราชทินนาม หรือยศ โดยไม่ต้องใส่วุฒิทางการศึกษาใด ๆ ต่อท้าย ให้ระบุ
ว่าวิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร สาขาวิชา ชื่อคณะหรือ
วิทยาลัย เดือน ปี ที่ผู้วิจัยเสนอวิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์ และข้อความว่า “ลิขสิทธิ์เป็นของ
มหาวิทยาลัยบูรพา” สำหรับวิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์ภาษาอังกฤษ ชื่อเรื่องให้ใช้ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่
ทั้งหมด ในส่วนของวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร สาขาวิชา ให้ใช้คำว่า
“A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR
THE MASTER DEGREE OF ” หรือคุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
สาขาวิชา ให้ใช้คำว่า “A DISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR DOCTOR DEGREE OF ” (ตัวอย่างหน้า ๘๓, ๑๐๕)

๒. สันปก (Spine) พิมพ์ชื่อเรื่องและชื่อผู้วิจัยไม่ต้องมีคำนำหน้าชื่อ ยกเว้น กรณีมี
บรรดาศักดิ์ ฐานันดรศักดิ์ หรือราชทินนามให้ใส่ไว้ด้วย โดยไม่ใส่วุฒิทางการศึกษาใด ๆ ต่อท้าย
ไปตามความยาวของสันปก ระบุปีที่เสนอวิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์ตามความยาวของสันปก
(ตัวอย่างหน้า ๘๒)

๓. **หน้าปกใน (Title page)** พิมพ์ข้อความต่าง ๆ เช่นเดียวกับปกนอกของวิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์ คือชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน ไม่ต้องมีคำนำหน้าชื่อ ยกเว้นกรณีมีบรรดาศักดิ์ ฐานันดรศักดิ์ สมณศักดิ์ ราชทินนาม หรือยศ โดยไม่ต้องใส่วุฒิทางการศึกษาใด ๆ ต่อท้าย และ วิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร สาขาวิชา ชื่อคณะหรือวิทยาลัย เดือน ปี และข้อความ “ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา” (ตัวอย่างหน้า ๘๓, ๑๐๕)

๔. **หน้าอนุมัติ (Approval page)** วิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์ที่เขียนเป็นภาษาไทยให้เขียนหน้าอนุมัติเป็นภาษาไทย วิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์ที่เป็นภาษาอังกฤษให้เขียนหน้าอนุมัติเป็นภาษาอังกฤษ (ตัวอย่างหน้า ๘๔)

๕. **กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement)** เป็นส่วนหนึ่งที่ผู้วิจัยกล่าวแสดงความขอบคุณ ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์ ขอขอบคุณสถาบันองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูล และขอขอบคุณสถาบันที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย ความยาวของข้อความต้องไม่เกิน ๑ หน้า ให้ลงชื่อผู้วิจัยด้วย (ตัวอย่างหน้า ๘๕, ๑๐๖)

๖. บทคัดย่อ (Abstract)

บทคัดย่อมีข้อความ ๒ ส่วน ดังนี้

๖.๑ ส่วนที่เป็นข้อมูลวิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์ ประกอบด้วย

๖.๑.๑ รหัสประจำตัวนิสิต

๖.๑.๒ สาขาวิชาและอักษรย่อของชื่อปริญญาที่ได้รับ ตามด้วยสาขาวิชาที่ระบุในหลักสูตรไว้ในวงเล็บ

๖.๑.๓ คำสำคัญ (Keywords) ของวิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์เรื่องนั้น ๆ ควรเป็นคำที่แสดงเนื้อหาสำคัญของวิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์ จำนวน ๓ – ๕ คำ คำสำคัญไม่ควรใช้คำย่อ เพราะจะนำไปใช้ในการทำดัชนีเพื่อการสืบค้น ต้องมีคำสำคัญภาษาไทยในบทคัดย่อภาษาไทย และคำสำคัญภาษาอังกฤษในบทคัดย่อภาษาอังกฤษ (ตัวอย่างหน้า ๘๖-๘๗) สำหรับวิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์ภาษาอังกฤษจะมีเฉพาะบทคัดย่อภาษาอังกฤษเท่านั้น จึงมีคำสำคัญภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียว (ตัวอย่างหน้า ๑๐๘)

๖.๑.๔ ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์

๖.๑.๕ ชื่อวิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์

๖.๑.๖ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์ พร้อมระบุปริญญาสูงสุดที่ได้รับ

๖.๑.๗ จำนวนหน้า

๖.๑.๘ ปี พ.ศ. ที่ส่งวิทยานิพนธ์/ คุษฎีนิพนธ์ ฉบับสมบูรณ์

๖.๒ ส่วนที่เป็นบทคัดย่อ

บทคัดย่อเป็นส่วนที่กล่าวถึงเนื้อหาของวิทยานิพนธ์/ คุชฎินิพนธ์ทั้งเล่ม โดยสรุปสาระสำคัญของการวิจัยให้สั้น กระชับ ชัดเจน ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ โดยเขียนเป็นความเรียงต่อเนื่อง ไม่มีการอ้างอิง ถ้ามีการใช้คำย่อ ให้ระบุชื่อเต็มด้วย และมีความยาวไม่เกิน ๑ หน้ากระดาษ ให้เรียงบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อน ส่วนหน้าถัดไปเป็นบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

๓. **สารบัญ (Contents)** เป็นส่วนที่แจ้งให้ทราบถึงลำดับหน้าของส่วนประกอบสำคัญทั้งหมดที่มีอยู่ในวิทยานิพนธ์/ คุชฎินิพนธ์แต่ละบท แต่ละเรื่อง เริ่มต้นจากหน้าใด เพื่อความสะดวกในการค้นหาเรื่องหรือบทที่ต้องการ (ตัวอย่างหน้า ๘๘-๘๙ และ ๑๐๕)

๔. **สารบัญตาราง (List of tables)** เป็นส่วนหนึ่งที่แจ้งลำดับหน้าของตารางทั้งหมดที่มีอยู่ในวิทยานิพนธ์/ คุชฎินิพนธ์ รวมทั้งตารางในภาคผนวกด้วย โดยเรียงลำดับก่อนหลังตามที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์/ คุชฎินิพนธ์ ลำดับที่และชื่อของตารางจะต้องตรงกับที่กำหนดไว้ในเนื้อหา (ตัวอย่างหน้า ๕๐, ๑๑๐)

๕. **สารบัญภาพ (List of figures)** เป็นส่วนที่แจ้งลำดับหน้าของภาพประกอบเนื้อหา ซึ่งมีหลายประเภท อาจเป็นรูปภาพ แผนที่ แผนภูมิ กราฟ ฯลฯ ที่มีอยู่ทั้งหมดในวิทยานิพนธ์/ คุชฎินิพนธ์นั้นว่าอยู่ในหน้าใด โดยเรียงลำดับก่อนหลังตามที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์/ คุชฎินิพนธ์ ลำดับที่ของภาพและชื่อของภาพจะต้องตรงกับที่ให้ไว้ในเนื้อหา (ตัวอย่างหน้า ๕๑, ๑๑๑)

ส่วนประกอบเนื้อเรื่อง

ส่วนประกอบเนื้อเรื่องของวิทยานิพนธ์/ คุชฎินิพนธ์จะแบ่งออกเป็น ๔ บท หรือมากกว่าก็ได้ตามความจำเป็น ถ้าวิทยานิพนธ์/ คุชฎินิพนธ์ที่เป็นภาษาไทยให้ใช้ชื่อบทและชื่อหัวข้อ เป็นภาษาไทยโดยไม่ต้องใส่ภาษาอังกฤษในวงเล็บ อย่างไรก็ตามเนื้อเรื่องในแต่ละบทจะแตกต่างกันไปตามลักษณะเนื้อหาและแบบแผนการวิจัยของแต่ละสาขา ส่วนที่เป็นสาระสำคัญของวิทยานิพนธ์/ คุชฎินิพนธ์ส่วนใหญ่ ประกอบด้วย บทนำ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายและสรุปผล โดยมีรายละเอียดแต่ละส่วน ดังนี้

๑. **บทนำ (Introduction)** เป็นส่วนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ สมมติฐานหรือคำถามการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย ขอบเขตของการวิจัยข้อจำกัดการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ (ตัวอย่างหน้า ๕๒, ๑๑๒) โดยมีแนวทางการนำเสนอ ดังนี้

๑.๑ **ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Statements and significance of the problems)** เป็นการกล่าวถึงที่มาของเรื่องที่ต้องการศึกษา สาเหตุ หรือเหตุผลสนับสนุนเรื่องที่ต้องการศึกษาเพื่อแสดงถึงความสำคัญของการศึกษาในเรื่องนี้

๑.๒ **วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)** ให้ระบุความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการศึกษาว่าต้องการค้นหาข้อเท็จจริงในเรื่องใดบ้าง ควรระบุเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน และจัดลำดับความสำคัญ

๑.๓ **สมมติฐานของการวิจัย (Hypotheses) หรือคำถามการวิจัย (Research question)** (ถ้ามี) จะเขียนในส่วนนี้ ในกรณีที่งานวิจัยนั้นมีการตั้งสมมติฐานอันเป็นการตอบคำถามล่วงหน้า หรือตั้งคำถามเพื่อการแสวงหาคำตอบจากวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ โดยการอ้างอิงจากหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ได้ศึกษามาก่อน การตั้งสมมติฐานหรือการตั้งคำถามการวิจัยนี้จะช่วยให้ผู้ทำวิจัยมีแนวทางในการออกแบบการวิจัย และการดำเนินการวิจัยได้อย่างเหมาะสม

๑.๔ **กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual framework)** (ถ้ามี) ให้ระบุกรอบแนวคิดที่เป็นมโนทัศน์ของการดำเนินการวิจัย ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการวิจัยกับแบบการวิจัย

๑.๕ **ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย (Contribution to knowledge)** เป็นการระบุถึงความรู้หรือองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย การใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานหรือสร้างองค์ความรู้หรือพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ของสาขาวิชาที่วิจัย

๑.๖ **ขอบเขตของการวิจัย (Scope of study)** เป็นการระบุให้ชัดเจนว่าการวิจัยนั้นครอบคลุมเนื้อหาและข้อมูลเท่าใด เช่น ตัวแปร ประชากร และระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นต้น

๑.๗ **ข้อจำกัดของการวิจัย (Limitation of study)** (ถ้ามี) เป็นการระบุปัจจัยที่อาจมีผลทำให้งานวิจัยนั้นไม่สมบูรณ์

๑.๘ **นิยามศัพท์เฉพาะ (Definition of terms)** (ถ้ามี) เป็นการกำหนดความหมายคำสำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

๒. **เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature reviews)** เนื้อหาส่วนนี้เป็นการนำเสนอสาระสำคัญของข้อมูลที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี หรือความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เคยมีผู้ทำวิจัยไว้เพื่อสนับสนุนการวิจัยเรื่องนี้

๓. **วิธีดำเนินการวิจัย (Research methodology, Research methods, Methods หรือ Materials and methods)** เนื้อหาส่วนนี้เป็นการนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยอย่างละเอียดตั้งแต่วิธีการที่ใช้ศึกษา กลุ่มประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวิจัย การสร้างเครื่องมือวิจัย คุณภาพของเครื่องมือวิจัย วิธีการรวบรวมข้อมูล วิธีการทดลอง และการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น

๔. **ผลการวิจัย (Results)** เนื้อหาส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด โดยละเอียดเพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานการวิจัย หรือคำถามการวิจัยซึ่งอาจนำเสนอในรูปแบบของตาราง กราฟ หรือภาพ พร้อมทั้งมีการบรรยายประกอบตาราง กราฟและภาพเพื่อให้การแปลความหมายข้อมูลชัดเจนยิ่งขึ้น

๕. **อภิปรายและสรุปผล (Discussion and conclusion) หรือสรุปและอภิปรายผล (Conclusion and discussion)** ซึ่งอาจประกอบด้วย

๕.๑ **อภิปรายผล** เป็นการนำผลการวิจัยมาอภิปรายการได้มาของผลการวิจัยโดยใช้แนวคิด ทฤษฎี หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนหรืออธิบายอย่างมีเหตุผล

๕.๒ **สรุปผลการวิจัย** เป็นการเรียบเรียงให้เห็นภาพรวมการวิจัยทั้งหมดโดยสรุปสาระสำคัญตั้งแต่วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ หรือเป็นการสรุปข้อค้นพบที่สำคัญจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์

๕.๓ **ข้อเสนอแนะ** เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์เพื่อปรับปรุงสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยในครั้งต่อไป หรือข้อเสนอแนะเพื่อการค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหานี้ในด้านอื่น ๆ โดยอาจแบ่งเป็น ๒ หัวข้อ คือ ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ส่วนประกอบตอนท้าย

ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ เรียงลำดับดังนี้

๑. บรรณานุกรม (Bibliography) หรือรายการอ้างอิง (References)

บรรณานุกรม หมายถึง รายชื่อหนังสือ วารสาร เอกสารสิ่งพิมพ์อื่น ๆ โสตทัศนวัสดุ และสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้อ้างอิงทั้งหมดในตัวเล่มวิทยานิพนธ์/ คุชฎินิพนธ์และที่นำความรู้มาเรียบเรียง โดยไม่ได้อ้างอิงไว้ในเล่ม

รายการอ้างอิง หมายถึง รายชื่อหนังสือ วารสาร เอกสารสิ่งพิมพ์อื่น ๆ โสตทัศนวัสดุ และสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้อ้างอิงเฉพาะในตัวเล่มวิทยานิพนธ์/ คุชฎินิพนธ์เท่านั้น (ตัวอย่างหน้า ๕๗-๕๘, ๑๑๔-๑๑๕)

๒. ภาคผนวก (Appendix) ประกอบด้วย ส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์/ คุยฎินิพนธ์ แต่ไม่ใช่เนื้อหาของวิทยานิพนธ์/ คุยฎินิพนธ์ นำมาเพิ่มเติมไว้ตอนท้ายของวิทยานิพนธ์/ คุยฎินิพนธ์เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจในรายละเอียดของข้อมูล เนื้อหากระบวนการของการดำเนินงาน และผลของการศึกษาวิจัย เช่น ตารางที่แสดงรายละเอียดมากกว่าที่จะบรรจุในเนื้อเรื่องได้ แบบสอบถาม ตารางการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่เกี่ยวข้อง รูปภาพกิจกรรม โดยพิมพ์คำว่า “ภาคผนวก” หรือ “APPENDIX” ไว้กลางหน้ากระดาษ (ตัวอย่างหน้า ๕๕, ๑๑๖)

๓. ประวัติย่อของผู้วิจัย (Biography) เป็นการเสนอประวัติโดยย่อของผู้วิจัย โดยนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ นามสกุล พร้อมคำนำหน้า ได้แก่ นาย นางสาว นาง ถ้ามีศรฐานันดรศักดิ์ ราชทินนาม สมณศักดิ์ ตำแหน่งหน้าที่การงาน ประวัติการทำงาน ประวัติการศึกษา ตั้งแต่ชั้นปริญญาบัตรหรือเทียบเท่าขึ้นไป ชื่อสถานศึกษาและ ปี พ.ศ. ที่สำเร็จการศึกษา ผลงานทางวิชาการ รางวัล หรือทุนการศึกษา (เฉพาะที่สำคัญ ระบุปีที่ได้รับรางวัล หรือทุนการศึกษานั้น) ความยาวไม่เกิน ๑ หน้า (ตัวอย่างหน้า ๑๐๐, ๑๑๗)